

Міністерство освіти і науки України
Державний заклад «Луганський національний університет
імені Тараса Шевченка»

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ ректора
26.12.2022 № 179-ОД

ЗАТВЕРДЖЕНО
зміни
Наказ ректора
29.05.2026 № 89-ОД

ПОЛОЖЕННЯ
про Центр психологічного відновлення та адаптації
ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка»

СХВАЛЕНО
Протокол засідання вченої ради
23.12.2022 № 6

СХВАЛЕНО
зміни
Протокол засідання вченої ради
29.05.2026 № 11

ПОЛОЖЕННЯ

про Центр психологічного відновлення та адаптації

ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка»

I. Загальні положення

1.1. Центр психологічного відновлення та адаптації (далі – Центр) створено в рамках реалізації проекту «Інтенсифікація впливу вчителів Луганської області на процеси примирення і встановлення миру» («Intensification of influence of teachers of Luhansk region on the processes of reconciliation and peace-building») (далі – Проект) за грантової підтримки Європейського Союзу в межах проекту «Підтримка Європейським Союзом закладів вищої освіти на Сході України» («EU Support to Displaced Higher Education Institution sin the East of Ukraine»).

1.2. У своїй діяльності Центр керується Конституцією України, законами України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про охорону здоров'я», «Про соціальну роботу з дітьми та молоддю», Положенням про психологічну службу у системі освіти України (наказ МОН від 22.05.2018 № 509), Статутом Державного закладу «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка», Стратегією розвитку Державного закладу «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка» 2026 – 2030 рр., іншими нормативно-правовими актами, цим Положенням.

1.3. Центр є підрозділом ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка»; його діяльність здійснюється в межах освітнього, наукового, методичного, міжнародного та соціокультурного напрямів розвитку університету.

1.4. Центр має сучасну матеріально-технічну, навчально-методичну та інформаційну базу та належне кадрове забезпечення; оснащений мультимедійними засобами, доступом до мережі Інтернет; об'єднаний мережевим зв'язком з іншими підрозділами Університету.

1.5. Керівництво Центром та дотримання Положення покладається на відповідальну особу – **координатора** Центру психологічного відновлення та адаптації з числа науково-педагогічних працівників університету.

1.6. Центр розміщений в приміщенні Державного закладу «Луганський національний університет» за адресою: м. Лубни, вул. Віктора Новікова, 2.

II. Цілі, завдання та напрями діяльності Центру

2.1. Мета діяльності Центру в широкому значенні полягає у створенні сприятливих умов для успішної соціалізації, охорони психічного й духовного здоров'я, усебічного розвитку та самореалізації особистості шляхом надання освітньої, соціально-психологічної, соціально-педагогічної, науково-методичної підтримки здобувачам освіти (учням шкіл і студентам ЗВО), науково-педагогічним і педагогічним працівникам, населенню Полтавської, Луганської та ін. областей України в умовах військової та інформаційної агресії РФ проти України; інтенсифікація впливу освітян на процеси консолідації суспільства.

Мета діяльності Центру у вузькому значенні полягає в наданні соціально-психологічної підтримки у психологічному відновленні та адаптації найбільш вразливих категорій здобувачів освіти, учителів, викладачів, населення, зокрема з числа внутрішньо переміщених осіб, осіб з тимчасово окупованої території, військовослужбовців-учасників бойових дій, ветеранів війни та членів їх сімей у громаді.

2.2. Завдання діяльності Центру конкретизують цілі через надання соціально-психологічної підтримки у психологічному відновленні та адаптації вразливим категоріям студентів, учнів, викладачів, учителів, населення, зокрема з числа: внутрішньо переміщених осіб, осіб з тимчасово окупованої території, військовослужбовців-учасників бойових дій, ветеранів війни та членів їх сімей

2.2.1. внутрішньо переміщених осіб та осіб з тимчасово окупованої території. Підстави:

- складності в адаптації та інтеграції в нові громади;
- неприйняття громади;
- незадоволеність потреб (як фізіологічних, так і найвищого рівня – у самореалізації);
- наявність посттравматичного синдрому (ПТСР);
- труднощі у влаштуванні на роботу та заклади освіти;
- порушення у психічному та особистісному розвитку;
- девіантна поведінки (правопорушення, пияцтво, наркоманія, токсикоманія, ігроманія тощо);
- особисте звернення за психологічною допомогою;
- складні життєві обставини;
- постійний стресовий стан та депресія (відповідно до заключення лікаря-психіатра);
- наявність переживань, пов'язаних з кризовими етапами життя;
- низький рівень психологічної готовності до самостійного життя, необхідності приймати рішення, брати на себе відповідальність за власні дії і вчинки;
- невизначеність мотивації вибору професії (спеціальності);
- несформованість навичок психологічної саморегуляції поведінки і діяльності, що підсилюється відсутністю звичного повсякденного контролю з боку педагогів і батьків;
- нова система співвідношення відповідальності і залежності, де на перший план виступає необхідність самостійної регуляції своєї поведінки;
- труднощі, пов'язані з пошуком оптимального режиму поєднання праці і відпочинку;
- проблеми налагодження побуту і самообслуговування, особливо при переході до життя в гуртожитку;
- відсутність навичок самостійної роботи;

- різний рівень психологічної травматизації внаслідок збройного конфлікту, пов'язаний з тривалим перебуванням у зоні військових дій, потраплянням під обстріли, втратою (пораненням) членів родини, домівки, друзів, найближчого соціального оточення тощо.

- особисте звернення за психологічною допомогою.

2.2.2. військовослужбовців-учасників бойових дій, ветерани війни та члени їх сімей. Підстави:

- виявлення за результатами психологічної діагностики у військовослужбовця / ветерана негативного психоемоційного стану;

- ознаки формування соціально-психологічної дезадаптації особистості;

- зловживання алкоголем, уживання наркотичних, токсичних речовин чи психотропних речовин та препаратів, у тому числі і медичних, без припису лікарів;

- передсуїцидальна поведінка, висловлювання намірів покінчити життя самогубством або наявність в анамнезі суїцидальних спроб;

- схильність до невротичних та депресивних реакцій;

- акцентуації характеру, які обумовлюють виражені негативні риси особистості;

- перенесення психотравмуючих ситуацій, пов'язаних із службово-бойовою діяльністю, смертю родичів, товаришів, близьких людей, розірванням шлюбу тощо;

- особисте звернення військовослужбовця за психологічною допомогою;

- рекомендації лікаря-психіатра за результатами проведення попереднього, періодичного, позачергового оглядів.

2.3. Напрями діяльності Центру:

- Соціальна, психологічна та педагогічна діагностика.

- Соціальна, психологічна та педагогічна профілактика.

- Соціальна, психологічна та педагогічна корекція.
- Соціальна, психологічна та педагогічна адаптація.
- Соціальна, психологічна та педагогічна консультація.
- Соціальний, психологічний та педагогічний супровід.
- Науково-методичний та інформаційний супровід діяльності Центру.
- Встановлення взаємодії з іншими освітньо-культурними центрами університету та різнопрофільними соціальними інститутами в громаді.
- Зміцнення взаємодії між закладами освіти, освітянами, учнями, студентами й населенням Полтавської, Луганської та ін. областей України.
- Поліпшення інфраструктури та матеріально-технічної бази ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка».
- Розробка та реалізація освітніх програм для освітян, учнів, студентів, населення, спрямованих на психологічне відновлення та адаптацію, медіацію, розвиток безконфліктної поведінки, толерантності,.
- Розробка проєктів, нормативно-правових актів з питань організації соціально-психологічної підтримки здобувачів освіти, учителів, викладачів, населення Луганської та Полтавської областей.
- Проведення досліджень.
- Участь у міжнародних програмах і проєктах.
- Узагальнення, поширення та обмін досвідом, науково-методичними здобутками шляхом публікації результатів досліджень, організації та проведення конференцій, семінарів тощо.

III. Участь студентського самоврядування в роботі Центру

Центр усебічно підтримує та реалізовує свою діяльність через взаємодію зі студентством ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка» відповідно до Положення про студентське самоврядування, яке керується у своїй діяльності Конституцією України, Законом України «Про вищу освіту», чинним

законодавством, нормативно-правовими актами та рішеннями Міністерства освіти і науки України, Статутом університету та передбачає:

пункт 1.7:

– брати участь у заходах (процесах) щодо забезпечення якості вищої освіти;

пункт 2.1:

– демократизацію студентського життя, об'єднання зусиль науково-педагогічних працівників та студентів, спрямованих на якісне навчання, виховання духовності і культури студентів, зростання у студентській молоді соціальної активності та відповідальності за доручену справу;

пункт 2.2:

– забезпечення і захист прав та інтересів студентів в органах державної влади та управління, участь у реалізації державної молодіжної політики, сприяння задоволенню їхніх потреб у сфері навчання, творчого пошуку, оздоровлення, відпочинку, працевлаштування;

– допомогу адміністрації університету в організації навчально-виховної роботи, створенні умов для залучення студентів до різноманітних видів творчої діяльності – науково-дослідної, культурно-просвітницької, суспільно-гуманістичної, спортивно-оздоровчої, правоохоронної тощо;

– сприяння пошуку та підтримці талановитих, обдарованих студентів, надання їм всебічної допомоги.

IV. Керівництво і контроль Центром

Для здійснення керівництва і контролю Центром зі складу науково-педагогічних працівників Державного закладу «Луганський університет імені Тараса Шевченка» обирається **Координатор Центру**.

Координатор Центру у своїй діяльності керується чинним законодавством про працю та освіту, Статутом університету, Положенням про Центр психологічного відновлення та адаптації, нормативними документами

Міністерства освіти і науки України та університету, а також іншими нормативно-правовими актами.

Діяльність координатора Центру спрямовується керівником Проєкту та ректором університету.

Під час виконання посадових обов'язків координатор Центру повинен:

- дбати про особисту безпеку і здоров'я, а також про безпеку і здоров'я студентів, відвідувачів;
- знати і виконувати вимоги нормативно-правових актів з охорони праці.

Університет зобов'язаний створити для координатора Центру необхідні організаційні та економічні умови для ефективної роботи, забезпечити його необхідними матеріально-технічними засобами роботи в обсязі, необхідному для виконання завдань Центру, науково-дослідних робіт, розповсюдження інноваційного досвіду тощо, а також забезпечити електронною системою зв'язку та доступом до інформаційних баз.

V. Функціональні обов'язки координатора Центру:

- організація роботи Центру, представлення його інтересів у різнопрофільних соціальних інститутах та громаді;
- створення соціально-психологічних та соціально-педагогічних умов для ефективної діяльності Центру;
- психологічне забезпечення освітнього процесу;
- психологічний супровід психічного, розумового, соціального і фізичного розвитку здобувачів освіти;
- психологічна діагностика та аналіз динаміки психічного, розумового і соціального розвитку здобувачів освіти;
- психологічний супровід адаптації до умов освітнього процесу;
- реалізація розвивальних, профілактичних, просвітницьких, корекційних програм з урахуванням індивідуальних, гендерних, вікових особливостей здобувачів освіти;

- консультативна допомога всім учасникам освітнього процесу з питань навчання, виховання, особистісного та професійного розвитку тощо;
- робота із вразливими категоріями студентів;
- захист особистих і майнових прав та інтересів усіх учасників, які входять до складу Центру;
- розробка плану роботи центру на рік;
- розробка плану-стратегії сталого розвитку діяльності Центру, звітування про його виконання;
- забезпечення підвищення кваліфікації працівників Центру;
- відповідальність за діяльність Центру перед його засновником;
- залучення до діяльності Центру інших державних/недержавних, громадських об'єднань на основі спільної мети шляхом підписання угод, листів підтримки тощо про спільну, або опосередковану діяльність;
- залучення до благодійності та підтримки діяльності Центру будь які інших державних/недержавних, громадських об'єднань;
- виконання інших функцій відповідно до Положення про Центр.

VI. Міжнародна діяльність

6.1. Центр за наявності належної матеріально-технічної та інформаційної баз, може:

- організовувати та проводити міжнародні науково-методичні семінари, конференції, практикуми, наради, виставки тощо, здійснювати обмін і взаємне стажування працівників, брати участь у міжнародних проєктах, грантах;
- укладати угоди про співпрацю та реалізацію спільних програм і проєктів, установлювати прямі зв'язки з партнерами за кордоном, міжнародними освітніми організаціями, закладами освіти, науковими установами у встановленому чинним законодавством порядку.

VII. Взаємодія з іншими структурними підрозділами, центрами

8.1. Центр взаємодіє з усіма структурними підрозділами університету – ректоратом, органами студентського самоврядування, факультетами / інститутами / відокремленими підрозділами; студентською соціальною службою, Центром культури та дозвілля, спортивним клубом, центрами, створеними в межах Проєкту тощо:

- *відділом документообігу* – з питань підготовки та обігу поточної документації;
- *юридичним відділом* – з правових питань, пов'язаних з підготовкою проєктів службових документів;
- *відділом кадрів* – з питань кадрової політики, підвищення кваліфікації працівників;
- *адміністративно-господарською частиною* – з питань матеріально-технічного забезпечення та господарського обслуговування;
- *відділом інформаційних технологій* – з питань забезпечення засобами організаційної та комп'ютерної техніки, інформаційними ресурсами, мережею Інтернет;
- *бібліотекою* – для отримання відкритого доступу до освітнього контенту (освітніх програм, методичних розробок);
- *конференц-залою* – для організації публічної презентації та обміну інноваційним досвідом (конференції, семінари, круглі столи);
- *центром розвитку кар'єри* – для супроводу професійної самореалізації та кар'єрного зростання студентів, науково-педагогічних (педагогічних) працівників;
- *центром ветеранського розвитку* – для надання психологічної підтримки ветеранам війни та членам їх сімей.